Uvidom u Zapisnik i Odluke sa sednice skupštine Belmet društvo sa ograničenom odgovornošću za trgovinu i usluge Beograd održane 24.07.2020. godine sud je utvrdio da je ista sazvana u cilju ispunjenja zakonske dužnosti prijavljivanja poslova i radnji u kojima postoji lični interes člana društva, budući da je Mario Plazibat izneo predlog da društvo zaključi ugovor o poslovno tehničkoj saradnji sa članom društva – privrednim društvom Metal Element iz Zagreba. U Zapisniku je konstatovano da je Henadzi Cherniakou u ime člana društva BELMET LZ odobrio ovaj predlog budući da je on u interesu društva i dao saglasnost da društvo zaključi ugovor o poslovno – tehničkoj saradnji sa društvom Metal Element iz Zagreba, ali Zapisnik nije snabdeven potpisom navedenog lica.

Članom 449. stav 1. Zakona o izvršenju i obezbeđenju je propisano da se privremenom merom obezbeđuje novčano ili nenovčano potraživanje čije postojanje izvršni poverilac učini verovatnim. Stavom 2. ovog člana je propisano da izvršni poverilac, da bi se odredila privremena mera za obezbeđenje novčanog potraživanja, osim verovatnoće postojanja potraživanja, mora učiniti verovatnim da će bez privremene mere izvršni dužnik osujetiti ili znatno otežati naplatu potraživanja time što će svoju imovinu ili sredstva otuđiti, prikriti ili na drugi način njima raspolagati (opasnost po potraživanje). Stavom 4. ovog člana je propisano da privremenom merom mogu da se obezbede i nedospela, uslovna i buduća potraživanja. Stavom 5. je propisano da izvršni poverilac nije dužan da dokazuje opasnost po potraživanje ako učini verovatnim da izvršni dužnik može zbog privremene mere pretrpeti samo neznatnu štetu ili da potraživanje treba da se ispuni u inostranstvu.

Dakle, za određivanje privremene mere radi obezbeđenja novčanog potraživanja potrebno je da kumulativno budu ispunjena dva uslova i to: 1. da je poverilac učinio verovatnim postojanje potraživanja i 2. da je poverilac učinio verovatnim postojanje opasnosti od osujećenja ili znatno otežanog ostvarenja potraživanja (opasnost po potraživanje). Poverilac ne mora dokazivati postojanje opasnosti ako učini verovatnim da bi predloženom merom dužnik mogao pretrpeti samo neznatnu štetu ili da potraživanje treba da se ispuni u inostranstvu.

U konkretnom slučaju, tužilac je u tužbi naveo da istu podnosi kao većinski član društva, radi naknade štete koju su tužiocu direktor i član društva sa značajnim učešćem u kapitalu prouzrokovali povredom svojih posebnih dužnosti prema društvu. U tom smislu, tužilac individualnom tužbom, u skladu sa odredbom člana 78. Zakona o privrednim društvima, u odnosu na tužene kao lica koja mogu da mu prouzrokuju štetu povredom posebnih dužnosti prema društvu, može ostvariti pravo na naknadu štete (kako obične štete tako i izmakle koristi), samo ukoliko dokaže da je usled radnji tuženih nastala šteta na njegovoj imovini umanjenjem iste, odnosno da je radnjom tuženih sprečeno povećanje njegove imovine i nastanak dobitka koji je mogao osnovano očekivati prema redovnom toku stvari, u smislu odredaba člana 155. i 189. Zakona o obligacionim odnosima.

To dalje znači da za ispunjenost uslova za određivanje privremene mere, koji se tiče verovatnosti utuženog potraživanja na ime naknade štete, nije dovoljno učiniti verovatnim da su tuženi preduzimali radnje bez saglasnosti, odnosno odobrenja tužioca kao većinskog člana privrednog društva Belmet doo Beograd, odnosno da su postupali suprotno aktima društva i odredbama Zakona o privrednim društvima, već je neophodno da tužilac učini verovatnim i da je neposredno pretrpeo štetu, te da postoji uzročna veza između preduzetih radnji lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu sa nastankom te štete. Dakle, tužilac je bio dužan da u ovoj fazi postupka učini verovatnim postojanje uzročno – posledične veze između preduzetih radnji tuženih prema društvu i nastale štete na ličnoj imovini tužioca, odnosno da je u konkretnom slučaju usled radnji tuženih zaista došlo do smanjenja na tržištu vrednosti udela tužioca u privrednom društvu.

Na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, sud nalazi da tužilac u ovoj fazi postupka nije na osnovu dostavljenih dokaza koji ukazuju da ne postoji odobrenje tužioca za preduzimanje radnji tuženih, učinio verovatnim da je usled takvih radnji tuženih pretrpeo štetu na svojoj imovini, odnosno da je učinio verovatnim da su ispunjeni uslovi za naknadu štete u skladu sa Zakonom o obligacionim odnosima, a sve imajući u vidu da je tužilac podneo individualnu tužbu radi naknade štete koja je pričinjena njemu, kao članu društva.

Prilikom ocene da li su ispunjeni uslovi za donošenje privremene mere sud je imao u vidu da prilikom odlučivanja nije vezan pravnim osnovom koji je tužilac naveo u tužbi te da je dužan da ispita i da li je tužilac u ovoj fazi postupka učinio verovatnim svoje pravo na naknadu štete po nekom drugom osnovu prema drugotuženom, u odnosu na koga je postavljen zahteva za određivanje privremene mere. U konkretnom slučaju, tužilac se u podnetoj tužbi pozivao i na to da je prvotuženi doneo odluke o raspodeli dobiti navedenog privrednog društva u korist drugotuženog kao manjinskog člana, na koji način je imovinom društva raspolagano suprotno osnivačkom aktu tog društva i odredbama Zakona o privrednim društvima. Odredbom člana 185. Zakona o privrednim društvima regulisano je pitanje odgovornosti za nedopuštena plaćanja na način što je, između ostalog, predviđeno da je član društva kome je društvo izvršilo isplate suprotno odredbama člana 182. ovog zakona odgovoran društvu za povraćaj tih isplata i društvo ga ne može osloboditi te obaveze. Pored toga, društvu neograničeno solidarno odgovara za povraćaj tih isplata i direktor koji je odobrio ta plaćanja i koji je znao ili je prema okolnostima slučaja mogao znati da su ta plaćanja u suprotnosti sa odredbama ovog zakona o ograničenjima plaćanja. Iz citirane zakonske odredbe proizlazi da je društvo, a ne član društva, aktivno legitimisano da podnosi zahtev za povraćaj isplaćenih iznosa na ime isplate dobiti od člana društva kome su isplate izvršene i od direktora koji je znao da su ta plaćanja izvršena suprotno odredbama zakona o ograničenjima plaćanja. Sa druge strane, tužilac kao član društva ovlašćen je da podnese tužbu za naknadu štete koja je nastala usled izvršene raspodele dobiti koja je suprotna osnivačkom aktu društva i odredbama zakona o ograničenjima plaćanja, predviđenu članom 184. st. 3. ZPD, ali takvu tužbu može podneti samo protiv direktora, a ne i protiv člana društva kome je isplata izvršena, i to samo u slučaju da su ispunjeni uslovi iz stava 2. tog člana.

Osim toga, tužilac je u tužbi istakao i da je plaćanje iznosa od 587.238,39 evra drugotuženom od strane društva, početkom februara 2023. godine, bilo podložno i primeni pravila o raspolaganju imovinom velike vrednosti, u smislu odredbe člana 470. ZPD, što predstavlja još jedan osnov za naknadu štete tužiocu od strane prvotuženog, u smislu odredbe člana 472. Zakona o privrednim društvima. Odredbom člana 472. ZPD, kao posledica povrede odredaba o raspolaganju imovinom velike vrednosti, predviđen je poništaj pravnog posla sticanja, odnosno raspolaganja imovinom velike vrednosti, ukoliko za zaključenje tog posla nije pribavljeno odobrenje u skladu sa članom 470. i 471. ovog zakona. Pored toga, predviđeno je i to da su članovi odbora direktora solidarno odgovorni društvu za štetu koju to društvo pretrpi usled sticanja, odnosno raspolaganja imovinom velike vrednosti, ako je to sticanje, odnosno raspolaganje sprovedeno bez odluke kojom ga skupština odobrava. Tužbu za poništaj pravnog posla i za naknadu štete može podneti društvo i član društva koji poseduje udeo koji predstavlja najmanje 5 % osnovnog kapitala društva. Iz navedenog proizlazi da tužilac kao većinski član može da podnese tužbu za naknadu štete zbog povrede odredaba o raspolaganju imovinom velike vrednosti, ali se u konkretnom slučaju ne radi o individualnoj, već o derivativnoj tužbi, koja se može podneti samo u korist društva, i to samo protiv direktora društva koji je odgovoran za štetu koju društvo trpi usled raspolaganja imovinom velike vrednosti koje je sprovedeno bez odobrenja skupštine društva.

Na temelju navedenog, kako je sud utvrdio da u konkretnom slučaju nije ispunjen prvi uslov za određivanje privremene mere koji se odnosi na verovatnoću potraživanja, to je sud zaključio da nema mesta određivanju predložene privremene mere, te nije ni cenio postojanje drugog zakonom propisanog uslova za određivanje privremene mere iz člana 449. Zakona o izvršenju i obezbeđenju.

Sledom navedenog doneta je odluka iz izreke.

Napred iznetim zaključkom o privremenoj meri se ne prejudicira osnovanost tužbenog zahteva, o čemu će biti odlučeno po sveobuhvatno sprovedenom postupku, već se iznosi stav o (ne)postojanju nenovčanog potraživanja tužioca u ovom momentu parničnog postupka i to na nivou verovatnosti.

Odluka je doneta van ročišta, u smislu člana 327. stav 1. Zakona o parničnom postupku.